

ارتباط بین ضعف کنترل‌های داخلی و گزارشگری مالی متقلبانه با تأکید بر کیفیت حسابرسی

طاهره عزیززاده

عضو هیئت‌علمی گروه حسابداری، واحد ایلخچی، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلخچی، ایران

ta_azizzade@yahoo.com

ناصر خداداده‌ی شاملو

کارشناس ارشد حسابداری

n.khodadadeh@yahoo.com

شماره ۱۳ / پاییز ۱۳۹۸ (جلد دوم) صص ۵۳-۶۹
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره دوم)

چکیده

نبود کنترل‌های داخلی اثربخش نه تنها بر عملیات واحدهای تجاری، بلکه بر گزارش‌های مالی تهیه‌شده و فرآیند حسابرسی نیز تأثیرگذار خواهد بود. هدف پژوهش حاضر تعیین ارتباط بین ضعف کنترل‌های داخلی و گزارشگری مالی متقلبانه با تأکید بر کیفیت حسابرسی است. در این پژوهش گزارشگری مالی متقلبانه بر اساس مدل تعدیل شده Z آلتمن اندازه‌گیری شده است. ضعف کنترل‌های داخلی نیز با استفاده از اطلاعات مندرج در گزارش حسابرسان تشخیص داده شده است. برای اندازه‌گیری کیفیت حسابرسی از سه معیار تخصص صنعت حسابرس (بر اساس مدل پالمرز)، دوره تصدی حسابرس (به‌وسیله تعداد سال‌های متوالی انجام حسابرسی توسط یک حسابرس) و اندازه حسابرس (سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر به عنوان مؤسسات بزرگ در نظر گرفته شده است) مورد سنجش قرار گرفته است. پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش‌شناسی علی پس رویدادی می‌باشد. جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند و با روش نمونه‌گیری هدفمند ۱۰۰ شرکت در نمونه آماری قرار گرفته‌اند. دوره زمانی پژوهش سال‌های ۹۱ تا ۹۶ است. برای آزمون فرضیه‌ها از تجزیه و تحلیل رگرسیون لجستیک بهره‌گیری شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین ضعف کنترل‌های داخلی و گزارشگری مالی متقلبانه ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد ولی کیفیت حسابرسی هیچ‌گونه تأثیری بر ارتباط بین ضعف کنترل‌های داخلی و گزارشگری مالی متقلبانه ندارد.

واژگان کلیدی: گزارشگری مالی متقلبانه، ضعف کنترل‌های داخلی، کیفیت حسابرسی.

مقدمه

رسوایی‌های مالی اخیر در جهان، اعتماد سرمایه‌گذاران و عموم جامعه به بازارهای مالی را خدشه‌دار نمود، این امر نیاز به اجرای ساز و کارهای بهبود گزارشگری مالی را ملموس‌تر ساخت و منجر به تقاضای بیشتری در خصوص شفافیت بیشتر در اطلاع‌رسانی و گزارشگری مالی شرکت‌ها گردید. در این میان کنترل‌های داخلی به عنوان یکی از ابزارهای کارآمد برای